

REGION FOSEN

Ekstern vurdering i intern skolevurdering

VURDERINGSRAPPORT

HÅRBERG SKOLE i Ørland kommune

**Vurderingsområde:
FRA KOMPETANSEMÅL TIL LÆRINGSMÅL**

Uke 47 - 2012

«Hvor skal vi hen?» spurte Brumm
«Ingen steder,» sa Kristoffer Robin, og så
gikk de dit.

En hilsen fra vurdererparet

Da er ei spennende uke (spennende både for dere og oss) over, og vi sitter igjen med en del inntrykk vi vil dele med dere. Det meste får dere i form av denne rapporten, men ikke alt vi sitter igjen med kommer fram i slike skriv. Det er mer vi ønsker å dele med dere.

Det er alltid spennende å komme til en ny skole. Nye folk, nye elever, nytt tema, og ikke minst – ny skolekode. Den stemningen man føler når man kommer inn gjennom dørene for første gang er helt unik for akkurat den skolen, og finnes ikke noe annet sted. Den skapes av elevene, lærerne, assistentene, renholderne, ledelsen – ja, alle som har sitt daglige tilholdssted her. Det vi senset da vi kom hit mandag morgen har vel bare blitt bekreftet disse dagene. Vi har truffet elever og ansatte som er stolte av skolen sin (for å sitere en lærer: «Den dagen jeg gruer for å gå på jobb om morgenen, er det noe galt fatt ved skolen. Det har ikke skjedd enda.»), som er glade i hverandre, som stoler på hverandre og har som hovedoppgave å skape en så god skole som mulig. Vi har truffet en ledelse som er levende opptatt av at alle skal ha det bra, få lov til å utvikle seg og som har som mål å gjøre skolen til den beste i kommunen – for øvrig samme mål som resten av de ansatte har. Når alle trekker i samme retning, som det ser ut til er tilfellet her, ligger alt godt til rette for at dere skal lykkes. Dere har kommet godt i gang med utviklingsarbeidet. Mye er på plass, mens dere har utviklingspotensiale på noen områder. Dette er dere klar over, og resultatet av denne rapporten vil vel ikke komme som noen stor overraskelse på noen av dere.

Selv har vi blitt meget godt mottatt. Absolutt alle har vært interessert i å gi oss alt vi har trengt for å få til en god vurdering, alle har vært åpne og hjelpsomme i prosessen.

Tusen takk for noen fine dager her ved Hårberg skole, og lykke til med det videre arbeidet.

Med vennlig hilsen

Eirin og Laila

Innholdsfortegnelse

FOSEN REGIONRÅD	1
INNHALDSFORTEGNELSE	FEIL! BOKMERKE ER IKKE DEFINERT.
1 INNLEDNING	5
2 OM SKOLEN	7
3 VURDERINGSOMRÅDE	8
4 VURDERINGSKRITERIER FOR IDEALBILDE	9
5 DELTAKERE I VURDERINGSARBEIDET	11
6 TIDSBRUK	11
7 METODER	13
8 SKOLEN SINE STERKE SIDER INNEN VURDERINGSOMRÅDET	14
9 SKOLEN SINE UTVIKLINGSOMRÅDER	18
10 IDEER TIL VIDERE ARBEID MED UTVIKLINGSOMRÅDENE	23
11 RAPPORTERING TIL SKOLEEIER	23
12 VEDLEGG	24

1 Innledning

Om regionen:

21 skoler i 7 kommuner på Fosen har gått sammen om ekstern vurdering i lokalt vurderingsarbeid.

Osen, Roan, Åfjord, Rissa, Leksvik, Bjugn og Ørland vil gjennomføre ekstern vurdering på tvers av kommunegrenser, gjennom en felles nedsatt vurderingsgruppe.

Hvorfor skolevurdering:

- I følge forskrift til opplæringsloven § 2 - 1 første ledd, skal skolen jevnlig vurdere i hvilken grad organiseringen, tilretteleggingen og gjennomføringen av opplæringen medvirker til å nå målene i generell del og fagdelene av læreplanen.
- Skolen skal over tid foreta vurderinger og undersøkelser relatert til alle mål i læreplanverket. Skolen skal analysere resultatene av undersøkelsene, trekke konklusjoner og iverksette tiltak som følge av dette.
- Den skolebaserte vurderingen skal være til hjelp i arbeidet med skoleutviklingen og bidra til at personalet får økt innsikt i sammenhengen mellom rammefaktorer, prosesser og resultat. En innsikt som igjen skal bidra til å øke elevenes utbytte av opplæringen.
- Det bør legges til rette for at de parter som deltar i analyse- og konklusjonsarbeidet har nødvendig kompetanse. Konklusjonene av den skolebaserte vurderingen bør skriftliggjøres og kommuniseres til berørte parter.
- Skoleeier har ansvar for å jevnlig vurdere i hvilken grad organiseringen, tilretteleggingen og gjennomføringen av opplæringen bidrar til å nå de målene som er fastsatt i den generelle delen av læreplanen og i de enkelte læreplanene for fag.
- Skoleeier skal medvirke til å etablere administrative systemer og innhente statistiske og andre opplysninger som er nødvendig for å vurdere tilstanden og utviklingen innenfor opplæringen. (Jamfør Opplæringsloven §13.10)

Hvorfor ekstern vurdering?

Formålet er at gruppa skal være til hjelp i arbeidet med pedagogisk kvalitetsutvikling i skolen. På kort tid og gjennom en enkel prosess får skolen hjelp fra fremmede til å se seg selv.

Hvem er vurderingsgruppa?

7 personer i Fosenregionen er engasjerte i vurderingsgruppa. De har bred pedagogisk bakgrunn, og skal vurdere de 24 skolene som deltar. Hver skole skal i løpet av tre år bli vurdert.

To vurderere gjennomfører vurdering på hver skole, og ingen skal vurdere skole i egen kommune.

Hva gjør vurderingsgruppa?

Skolen, i samarbeid med skoleeier, velger et fokusområde for vurdering. Vurderingsparet forbereder selve vurderingen gjennom et første møte med skolen. De utarbeider kriterier, velger metode og verktøy tilpasset den enkelte skoles vurderingsområde. De gjennomfører et vurderingsarbeid, og skriver en rapport som legges frem for skolen i slutten av vurderingsuka.

Vurderingsgruppa sin oppgave er å speile praksis opp mot vurderingskriteriene og er ikke en rådgivning, men skal være til hjelp og støtte for internt utviklingsarbeid.

Rapporten

Vurderingsgruppa skriver en rapport om resultatet av vurderingen. Rapporten trekker fram skolen sine sterke sider og peker på eventuelle utfordringer den har. Rapporten gir også informasjon om rammene for vurderingen – tidsbruk, metodevalg, verktøy m.m.

Vurderingen tar ikke mål av seg til å gi et fullstendig bilde av skolen, men er et bidrag til hva en bør arbeide videre med innen det området som er vurdert.

Det er ønskelig at de redskaper og metoder som er blitt brukt, kan overføres til det interne utviklingsarbeidet skolen årlig arbeider med.

2 Om skolen

Visjon:

Jeg lærer med hele meg sammen med andre!

Fakta:

Hårberg skole er en 1.-7. barneskole og inneværende skoleår har skolen 247 elever.

Ledelsen består av: rektor Mabel Slotterøy, Teamleder A (1.-4.trinn) Johannes Killingbergtrø 20%, Teamleder B (5.-7.trinn) Bernt Bottengård Lein 20%, Tiltaksleder Gunn Berit Tangen 40%, SFO leder/sosialpedagog Merete Hopstad Nesholen 20%.

Leder for FAU: Lars Johan Sollie

Øvrige personale:

- 20 lærere i ulike stillingsprosjenter
- 5 barne- og ungdomsarbeidere/assistenter
- SFO med ca 60 barn

Skolen er inndelt i 3 soner

- 1.-4.trinn og SFO er samlet i høyre fløy
- Kontorer, møterom, kantine, skolekjøkken, gymsal er i midtdel 1.etasje, personalrom og pauserom er i midtdel 2.etasje
- 5.-7.trinn er samlet i venstre fløy

Skolen bruker Fronter som læringsplattform.

3 Vurderingsområde

Hårberg skole har bedt om vurdering på følgende område:

FRA KOMPETANSEMÅL TIL LÆRINGSMÅL

Bakgrunn/prosessen for valg av område/hvem har valgt området:

«I personalet startet vi prosessen med ekstern skolevurdering den 26.04.2012. Da la vi frem presentasjonen om ekstern skolevurdering på Fosen, og startet på veien til *Vurderingstema Hårberg skole*.

I løpet av våren har vurderingstema vært diskutert både i ledergruppa og på team/fellestid og tema ble vedtatt i personalet den 28.8.2012.

Med bakgrunn i opplæringsloven, kunnskapsløftet og forskrift for vurdering i grunnskolen ønsker Hårberg skole å bli vurdert på følgende tema:

Fra kompetansemål til læringsmål

Læringsmål på Hårberg skole skal være:

- Tilpasset den enkelte elev
- Være målbare og vise retning på opplæringen
- Konkrete og avgrensede
- Synlige i klasserom og på ukeplaner, formidles muntlig til/i dialog med eleven
- I timen: start med mål – «ryggraden i timen». Avslutt med vurdering i forhold til mål.

Bakgrunn for valg av tema er at Ørland kommune har hatt lokal satsing siden 2010 på *Vurdering for læring* og kommunen har deltatt i et prosjekt gjennom Utdanningsdirektoratet. Prosjektperioden varte i perioden 2010/2011 og 2011/2012.

Det har vært kurs for ledelsen gjennom Udir, og for hele personalet arrangert lokalt. Det er også opprettet lokalt lærende nettverk mellom skolene i Ørland kommune for å ha bredde på erfaringsutveksling og refleksjon over egen praksis.

Hårberg skole har erfart gjennom denne satsingen at vi kan bli bedre på å bryte ned kompetansemålene i Kunnskapsløftet til gode og konkrete læringsmål. Det er viktig at personalet går i takt og at vi bruker tid på prosessen med å utvikle læringsmål, før vi kan nytte oss av kriterier og vurdering.

Et konkret tiltak i arbeidet med vurdering for læring er at vi fra skolestart har avsatt fredag i oddetallsuker med 30 minutter fellestid til erfaringsutveksling/refleksjon om tema. Hvert trinn får «sin» fredag der de har ansvar for fremlegg og lede diskusjonen.»

4 Vurderingskriterier for idealbilde

I evalueringsuken har vi vurdert skolens nåværende praksis opp mot et ideelt fremtidsbilde – slik skolen selv ønsker den skulle ha vært. Dette kalles et idealbilde.

Kriterium betyr her krav til kjennetegn på god kvalitet. Kriteriene er hentet fra lov, regelverk, læreplanverk og skolen sine egne planer.

Når vurderingsparet gjennomfører en vurdering blir kriteriet sammenlignet med den informasjonen som er samlet inn, før og under vurderingsuka.

Kriteriene i rapporten er utformet av vurderingsparet og godkjente av skolen.

IDEALBILDE:

Kriterium	Tegn på god praksis
<p>1. Elevene skal forstå hva de skal lære og hva som forventes av dem.</p> <p><i>Forskrift til Opplæringslova §3-1</i></p>	<p>a) Læringsmålene er synlige i klasserommet</p> <p>b) Læringsmålene formidles muntlig til/i dialog med eleven</p> <p>c) Undervisningen starter med mål</p> <p>d) Læringsmålene er ryggraden i undervisningen</p> <p>e) Timene avsluttes med å trekke sammen trådene fra starten</p>
<p>2. Elevene skal være involvert i eget læringsarbeid ved bl.a. å vurdere sitt eget arbeid og sin egen faglige utvikling</p> <p><i>Forskrift til Opplæringslova §3-12</i></p>	<p>a) Læringsmålene er så presise at de kan danne utgangspunkt for elevsamtaler og hjem-skolesamtaler</p> <p>b) Elevene får aktivt være med å vurdere sitt eget arbeid</p> <p>c) Elevene får være med å vurdere medelevens arbeid.</p> <p>d) Elevene får selv være delaktige i å sette vurderingskriterier</p>
<p>3. Opplæringen skal bidra til at elevene er seg bevisst hva de har lært og hva de må for å nå målene</p> <p><i>L06 – Generell del</i></p>	<p>a) Elevsamtaler og hjem-skolesamtaler tar utgangspunkt i kompetansemålene i L06</p> <p>b) Elevene får selv være med og sette seg egne læringsmål</p>
<p>4. Skolen er en lærende organisasjon</p>	<p>a. Personalet og ledelsen har felles forståelse for uttrykkene</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kompetansemål • Læringsmål • Vurderingskriterier <p>b. Skolen vurderer regelmessig egen vurderingspraksis.</p> <p>c. Skolen har system for oppfølging av kartlegging i de skriftlige fagene.</p> <p>d. Skolen har felles praksis for elevsamtaler</p> <p>e. Ledelsen er pådriver til at vedtak blir gjennomført.</p> <p>f. Personalet deler ideer og erfaringar med hverandre.</p>

5 Deltakere i vurderingsarbeidet

Eksterne deltakere

- Eirin Folde, Åsly skole, Rissa
- Laila Høgsve Bragstad, Testmann Minne skole, Leksvik

Våre informanter har vært

- Lærere
- Rektor
- Elever
- Foreldre

6 Tidsbruk

Det er avsatt 1 uke til å vurdere en skole. Dette innebærer i hovedsak en startdag der vurderingsparet møter skolen for første gang for avklaringer og planlegging. Under selve vurderingen er vurderingsparet på skolen i inntil tre dager. Skolen får rapporten umiddelbart etter disse vurderingsdagene. I forkant og underveis forbereder vurdererparet informasjon, metoder, verktøy og driver informasjonsarbeid og oppsummeringer.

Framdriftplan:

Tid	Tiltak	Ansvar
14. mai 2012	Informasjon til skolene som skal vurderes	Regionkonsulenten
15. juni 2012	Valg av vurderere	Regionkonsulenten
19. juni 2012	Framdriftsplan sendes skolene	Regionkonsulenten
Innen 30. august	Melde inn vurderingsområde til regionkonsulenten	Skolene
Innen 5. september	Overlevering av dokumentasjon til vurdererne	Skolene
Uke 37	Forberedelse til høstens vurdering. Utarbeidelse av idealbilder m.m	Vurdererne
Uke 38	Kontakt med skolene. Utsending av idealbilde	Vurdererne
Innen fredag i uke 40	Skolene godkjenner idealbildet	Skolene
Uke 42	Sende påstandsskjema til skolene	Vurdererne
Uke 44	Utfylling og returnering av påstandsskjema til vurdererne	Skolene
Uke 45	Utarbeidelse av skjema, intervjuguide, observasjonsskjema etc	Vurdererne
Uke 45	Skisserer innhold av vurderingsuka. Timeplan sendes skolene	Vurdererne
Uke 47	Vurderingsuke	Skolene
Uke 49	Tilbakemelding til regionkonsulenten om erfaringer med ekstern skolevurdering.	Skolene
Innen 1. juni 2013	Rapportering om oppfølging av vurderingsuka (rapporten) til skoleeier og regionkonsulent	Skolene
Innen 1. juni 2013	Regionkonsulenten rapporterer tilbake til vurdererne om oppfølging av vurderingsuka	Regionkonsulenten

7 Metoder

Vurderingsområdet og tid til disposisjon virker inn på valg av metode. Vanlige metoder er innhenting av dokumentasjon, påstandskjema, strukturerte gruppesamtaler, samtale med rektor, møte og observasjon. All informasjon om skolen speiles opp mot utarbeidet glansbilde for vurderingsområdet.

I denne vurderingen er følgende metoder benyttet:

Innhenting av dokumentasjon

Utarbeidelse av kriterier og tegn på god praksis

Bruk av påstandsskjema

Bruk av samtaleguider

Observasjon

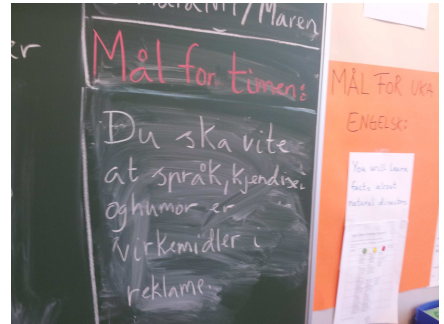
8 Skolen sine sterke sider innen vurderingsområdet

Kriterium:

Elevene skal forstå hva de skal lære og hva som forventes av dem.

Tegn:

- Læringsmålene er synlige i klasserommet
- Læringsmålene formidles muntlig til/i dialog med eleven
- Undervisningen starter med mål
- Læringsmålene er ryggraden i undervisningen

Hva vi så:

I Forskrift til Opplæringslova §3-1 står det:

Det skal være kjent for eleven, lærlingen og lærekandidaten kva som er måla for opplæringa og kva som blir vektlagt i vurderinga av hennar eller hans kompetanse. Det skal og være kjent for eleven kva som er grunnlaget for vurdering og kva som blir vektlagt i vurdering i orden og åtferd.

Ved observasjon så vi plakater med læringsmål for uka i de forskjellige fag, mål for tima skrevet direkte på tavla og også mål for Olweusarbeid i fellesareal. I tillegg så vi ukeplaner/arbeidsplaner med læringsmål i de aller fleste fag.

Ved observasjon i undervisningsøkter så vi også lærere som viste tilbake til læringsmål som var satt for undervisningsøkta både i starten, underveis og også til slutt.

Ved samtaler med elevene fikk vi uttalelser som

- Bruker å gå igjennom dem (læringsmålene) før vi starter noen ganger
- Gjennomgår læringsmålene for uka på mandag, og så henges de opp på veggen
- Har det på ukeplana
- Lærer det av lærerne
- Vi har svære plakater på klasserommet, skifter hver uke – læringsmål i de forskjellige fagene
- Vi leser de på ukeplanen
- Lærerne bruker å si hva læringsmål er

Ved samtaler med lærere fortalte de at

- Har ikke skrevet ned i gym, men har snakket om det. En helt annen innsats etter at vi har begynt å snakke om det.
- Har læringsmål og kriterier i KH. De henger på veggen rundt omkring.

Konklusjon: Ut i fra det vi observerte og fikk fortalt av både elever og lærere, mener vi at Hårberg skole er godt i gang med arbeidet med å informere elevene på en slik måte at de vet hva de skal lære og hva som forventes av dem. Utarbeidelse av læringsmål er godt i gang i de fleste fag, selv om man ikke er i mål over alt. Det er en tendens at det er enklere å lage gode læringsmål i de teoretiske fagene, mens man fortsatt har en vei å gå i de praktisk-/estetiske fagene. Man er heller ikke helt i mål når det gjelder å skille mellom gode læringsmål og «gjøremål». Dette kommer vi tilbake til senere i rapporten, men ut fra det vi så mener vi at det er læringsmål som er i fokus for undervisningen, og at elevene i stor grad er klar over dette og over hva læringsmålene for de forskjellige fagene er. Læringsmålene er ryggraden i undervisningen.

Kriterium:

Elevene skal være involvert i eget læringsarbeid ved bl.a. å vurdere sitt eget arbeid og sin egen faglige utvikling

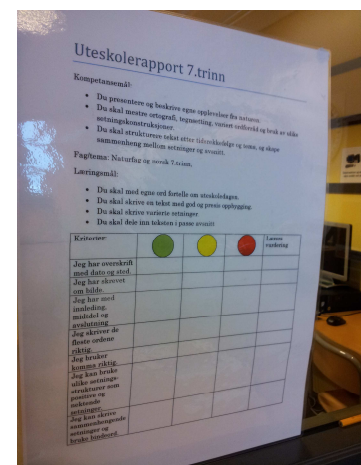
Tegn:

- b) Elevene får aktivt være med å vurdere sitt eget arbeid.

Hva vi så:

I Forskrift til Opplæringslova §3-12 står det:

Eigenvurderinga til eleven, lærlingen og lære kandidaten er ein del av undervegsvurderinga. Eleven, lærlingen og lære kandidaten skal delta aktivt i vurderinga av eige arbeid, eigen kompetanse og eiga fagleg utvikling, jf. opplæringslova § 2-3 og § 3-4.

Da vi gikk rundt og observerte undervisningssituasjoner ved Hårberg skole, så vi flere eksempler hvor elevene vurderte eget arbeid og egen læring. Dette ble stort sett gjort ved å krysse av på skjema i forskjellige former. Vi så også eksempler på vurderingsverktøy som var hengt på veggen og som ble benyttet når elevene skulle vurdere arbeidsinnsats, gjennomføring av en aktivitet o.l. Vi så også skjema med læringsmål og vurderingskriterier som var hengt opp på veggene rundt omkring. Ikke bare i teorifag, men også for M&H, dans og uteskole.

Ved samtale med elever ved spørsmål om de noen gang fikk lov til å vurdere egen læring/eget arbeid uttalte de

- I A-plantimene
- På ukeluttene er det alltid egenvurdering
- Får tilbakemelding på egenvurderingen skriftlig
- Vurdere kriteriene i forskjellige prosjekt
- Å vurdere om det en har gjort er bra
- Vi får lov til det da, men lærerne bruker å være med på det

- I hjemmeleksa har vi egenvurdering
- Lærerne spør om vi synes det vi har gjort er bra
- Vi bruker å vurdere selv om vi har f.eks. har prosjekt – krysser av rødt, gult eller grønt. Lærerne skriver fargene sine.

I samtale med lærerne kom følgende uttalelser

- Jobber litt med egenvurdering på første trinn
- Bruker det når kriteriene er klare, f.eks. ved bokstavinnlæring
- Til de minste er det mye modellering. Har brukt skjema med hurramann, smilemunn og strekmunn.
- Vurderer seg selv mye muntlig
- Bruker mye tommelvising
- Har brukt egenvurdering til skrivelekser. Har vært med å sette de forskjellige kriteriene.
- Egenvurderingskjema i lekseboka
- Har brukt det i forbindelse med klasseregler, orden og oppførsel
- Egenvurdering i Olweusarbeidet

Konklusjon: Ut fra det vi så og fikk fortalt, mener vi at Hårberg skole er godt i gang med arbeidet i å la elevene være med på å vurdere sitt eget arbeid. Dette ser ut til å gjelde i de aller fleste fag, og både ved skriftlig og muntlig aktivitet. Elevene uttaler at de liker denne arbeidsmetoden, og lærerne har observert at elevene blir mer oppmerksom på egen læring når de får være med på dette arbeidet.

Kriterium:

Skolen er en lærende organisasjon

Tegn:

- a) Personalet og ledelsen har felles forståelse for uttrykkene
  - Kompetansemål
  - Læringsmål
  - Vurderingskriterier
- e) Ledelsen er pådriver til at vedtak blir gjennomført
- f) Personalet deler ideer og erfaringer med hverandre

Hva vi så:

I denne perioden har vi observert og snakket med et personale som er godt i gang med et pedagogisk utviklingsarbeid. De er positive og lærevillige, og snakker varmt om det som skjer på skolen. Selv om ikke alt innenfor vurderingsområdet er på plass enda, er de på god vei og ønsker å arbeide videre med det. Det kommer også fram at det er en tydelig ledelse ved skolen som

både er en pådriver til at det vedtatte satsningsområdet blir gjennomført, og som også legger til rette for at det kan skje idé- og erfaringsutveksling ved skolen.

Ved samtale med lærere kom det fram uttalelser som

- Spennende å være med på den utviklingen (spennende reise)
- Veldig viktig å få fram at styrken ligger i kollegiet. Offensive og vill!
- Erfaringsutveksling annenhver fredag er bra
- Fornøyd med ledelsen – gir klare linjer for hvor vi skal og det er godt
- Fornøyd med satsingen på VfL – fornuftig tvers igjennom
- Bra at hele skolen løfter felles
- En skole i utvikling. Alle er motivert til å satse på utvikling
- En bra skoleledelse som er i utvikling. En positiv ball som ruller
- Det psykososiale miljøet er godt. Alle drar i samme retning. Blir tryggere når vi satser på noe som ikke er helt nytt, men som blir satt i system. «Skynter» oss langsomt.
- Godt team som er positive og lar seg lede.
- En skoleleder som fungerer, og som vi vet hvor vi har. «Back on track»
- Lett å dele ting og å være her

Konklusjon: Ut i fra de samtaler vi har hatt med både lærere og rektor, konkluderer vi med at Hårberg skole er en skole i utvikling. De momenter som kommer fram er stort sett sammenfallende, noe som viser en organisasjon med åpenhet og gjensidig tillit. De forskjellige aktører vet hvor de har hverandre, og det er satt klare føringer for virksomheten.

I en organisasjon hvor alle parter uttrykker sterke sider til å være en skole hvor alle løfter felles, at alle er motiverte til å satse på utvikling og at det er et godt team som er positive og lar seg lede, ligger det godt til rette for at det skal skje nettopp en slik positiv utvikling som det her snakkes om. Alle er da villige til å dra i samme retning og det utvikler seg en lærende kultur.

Det må imidlertid påpekes at en del lærere ønsker enda mer tid til erfaringsutveksling. Det er per i dag satt av tid annenhver fredag, men det uttrykkes at dette sees på som et så viktig moment i utviklingsarbeidet at man ønsker mer av dette.

Når det gjelder en felles forståelse for de tre hoveduttrykkene i satsingen med Vurdering for Læring, ser det ut til at det stort sett er en felles forståelse for disse, men at man ikke er kommet helt i mål med å overføre dem til praksis. Dette kommer vi nærmere tilbake til i neste punkt i rapporten.

9 Skolen sine utviklingsområder

Kriterium:

Elevene skal forstå hva de skal lære og hva som forventes av dem

Tegn :

- e) Timene avsluttes med å trekke sammen trådene fra starten.

Hva vi så:

Et av områdene lærerne på Hårberg skole skal ha fokus på gjennom "Vurdering for læring" er oppsummering av økter/timer der man går tilbake til målet for økta/timen og oppsummerer læringen som har foregått underveis. Forskning sier også noe om at oppsummering av læring gir stor effekt over tid når det gjelder elevenes økte kompetanse. Under observasjoner i klassene så vi flere eksempler på gode læringsløyper og lærere som hadde en tydelig rød tråd i sin undervisning. Skolen er altså godt i gang med å fokusere på læring fra mål til elevens økte kompetanse. Når vi likevel velger å ha med dette punktet som utviklingsområde er dette knyttet til at både elever og lærere ikke synes dette er gjennomført bra nok ennå.

På spørsmål angående avslutning av økter uttaler elevene blant annet:

- Bruker å si at vi skal rydde
- Noen ganger får vi Exit-kort som vi skal skrive ned hva vi har lært i timen. Får dette mest i matte
- Vi sier hadet
- Går igjennom det vi har lært noen ganger. Spørs om vi har det travelt eller ikke
- Slutter egentlig bare med å legge sammen bøkene og gå til friminutt
- Noen ganger bruker vi å gå igjennom det vi har lært, men sjeldent. Mest i matte
- Går igjennom det vi har hatt i timen. Mest i RLE
- På fredagene snakker vi litt om uka som kommer

Lærene er også bevisste at oppsummering av ei læringsøkt er et område man trenger å fokusere enda mer på: "Jeg starter alltid med mål. Har vært nøye i det siste. Mer bevisst sammen med elevene om at målene står på ukeplana også. Oppsummeringsbiten forsvinner ofte. Dropper oppsummering når vi skal ta igjen læringsmålet senere, men så kan jo det glemmes noen ganger også."

Det er ikke sikkert at elevene i stor grad legger merke til at det er en oppsummering av ei økt som skjer når læreren gjennomfører dette, og om det er slik bør man vurdere å poengtere for elevene at det er oppsummering eller

utsjekk av læring som foregår. (Utsjekk var et uttrykk en av lærerne på Hårberg brukte når han avsluttet undervisningsøkta si). Alt i alt virker det uansett som om både elever og lærere synes det er et potensiale for forbedring på dette området. Svar på spørreskjema fra elever og lærere understøtter også at dette er et felt som man kan bli enda bedre på.

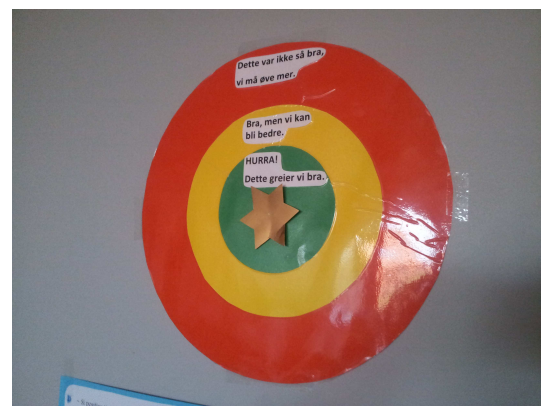
Konklusjon: Hårberg skole kan sette et enda sterkere fokus på å avslutte læringsøker med oppsummering av læring knyttet til læringsmål, slik at alle er mer konsekvente og gjennomførte når det gjelder bruk av en slik læringsløyfe.

Kriterium:

Elevene skal være involvert i sitt eget læringsarbeid ved bl.a. å vurdere sitt eget arbeid og sin egen utvikling

Tegn:

- a) Læringsmålene er så presise at de kan danne utgangspunkt for elevsamtaler og skole-hjemsamtaler

Hva vi så:

Lærerne på Hårberg skole er godt i gang med å lage presise og gode læringsmål. Læringsmålene er i stor grad synliggjort i klasserommet, enten gjennom bruk av veggplakater eller mål skrevet på tavla. Vi så under observasjoner lærere som var tydelig opptatt av fokus på læringsmål som grunnlag for læring. Når det gjelder det å utforme presise læringsmål kunne vi se at det ennå er potensiale for å bli bedre på dette. Det er ikke en gjennomført bruk av målformuleringer fra 1. til 7. klasse. Eksempler på målformuleringer var: Du/Vi skal lære, du skal vite, du skal få kjennskap til, du skal klare, forklar, du skal kunne bruke etc. Mange mål er ganske presise, mens andre er noe uklare/vanskelig målbare og noen mål er gjøremål. Vi så også eksempler på at praktiske-estetiske fag ikke bruker læringsmål i så stor grad som i de andre fagene. – Disse fagene var heller ikke synliggjort på alle planer. På noen få planer manglet det også mål i enkelte andre fag. Når det er sagt, var lærerne i intervjuene svært engasjerte når det gjaldt å bli enda bedre på dette feltet, og de var etter det eksternvurdererne kunne se i en utviklingsfase der de fra uke til uke bevisst jobber med å bli bedre på feltet. De foresatte er stort sett helt eller delvis enige i at læringsmålene er så presise at de kan danne et utgangspunkt for elevsamtaler og skole-hjemsamtaler. Elevene etterspør mål om disse mangler. Noen lærere er i full gang med å bruke læringsmål som bakgrunn for samtaler, men dette er etter det eksternvurdererne så, ikke gjennomført for alle elever på alle trinn.

Konklusjon: Hårberg skole er godt i gang med å lage presise læringsmål, men kollegiet bør bli enige om et felles vokabular innen målformulering. Lærerne må også bli enda bedre på å lage målbare/presise mål i alle fag som kan benyttes i samtaler med elever og foreldre.

Tegn:

- c) Elevene får være med å vurdere medelevers arbeid

Hva vi så:

Lærerne på Hårberg skole er godt i gang med bruk av egenvurdering. Når det gjelder bruk av medelevvurdering (kameratvurdering) kunne vi ikke finne en utstrakt og gjennomført bruk av denne metoden i kollegiet. Elevene bekreftet dette med at noen sier de har brukt kameratvurdering, mens andre sier de ikke har det. Lærerne har også et noe ambivalent forhold til metoden: "Jeg prøvde litt tidligere, men ble litt usikker på resultatet. Elevene var overstrømmende positive. Det kan være vanskelig å bedømme en kompis ned." Selv om kameratvurdering blir ansett som en krevende metode av lærerkollegiet, spesielt for de yngste elevene, er man i en utprøvningsfase også her. Lærerne prøver ut bruk av metoden i det helt enkle, men sier at de trenger mer påfyll på hvordan de skal gjøre dette riktig og bra for elevene. Foreldrene er usikre på om metoden brukes, dette kan leses ut fra spørreundersøkelsen sendt ut i forkant av eksternvurderingsuka. – Aller mest handler dette muligens om begrepsavklaringer og informasjonsarbeid overfor foreldregruppa når det gjelder vurderingsarbeidet på skolen.

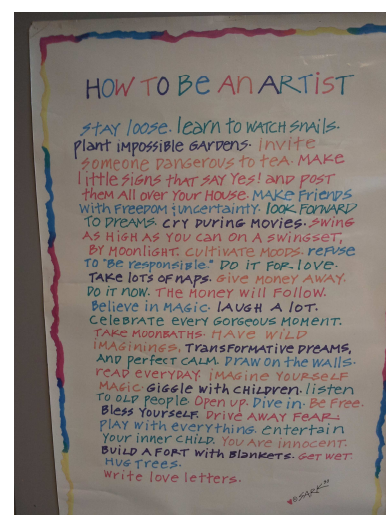
Konklusjon: En del elever på Hårberg skole har prøvd ut kameratvurdering, men arbeidet her er i startfasen - og metoden brukes bare noen ganger i enkelte fag med enkelte lærere.

Tegn:

- d) Elevene får selv være delaktige i å sette vurderingskriterier

Hva vi så:

Etter det vi kunne observere, og gjennom informasjon fra spørreundersøkelse og intervju er ikke dette gjennomført i noen stor grad ennå. Gjennom prosjektet Vurdering for Læring som skolen har vært med på kommer det fram at dette er et felt som skal utvikles etter at arbeidet med gode læringsmål er implementert. Kollegiet er nå i gang med arbeidet knyttet til

vurderingskriterier, og noen lærere har startet med å bruke dette bevisst i undervisning og innleveringer som elevene har. Det som gjenstår er å involvere elevene mer i dette arbeidet.

Konklusjon: Elevene ved Hårberg skole har pr. i dag i liten grad muligheten til å være med på å utarbeide vurderingskriterier på en slik måte at det kan karakteriseres som en metode som er vanlig og implementert ved skolen.

Kriterium:

Opplæringen skal bidra til at elevene er seg bevisst hva de har lært og hva de må for å nå målene.

Tegn:

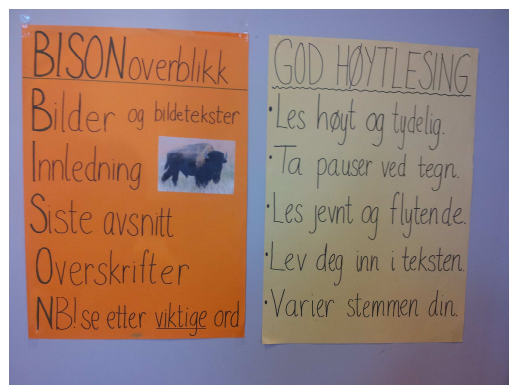
- a) Elevsamtaler og hjem-skolesamtaler tar utgangspunkt i L06

Kriterium:

Skolen er en lærende organisasjon

Tegn:

- c) Skolen har felles praksis for elevsamtaler

Hva vi så:

Det gjennomføres elevsamtaler og hjem-skolesamtaler ved Hårberg skole. Foreldrene virker godt fornøyd med disse samtalene, men fremhever at det kan virke som om disse samtalene er noe avhengig av hvem læreren er. Det hadde slik sett vært bra om man hadde felles maler og en enighet om hva samtalene skal inneholde. På spørreskjemaene kommer det også frem at både lærere og foreldre er noe usikre på om innholdet i samtalene er knyttet til L06. I intervju sier lærerne at de er usikre på om innholdet i elevsamtalene er knyttet til en klar felles praksis, men alle sier at elevsamtaler gjennomføres. Elevene er godt fornøyde med elevsamtalene sine og mange sier at de selv blir spurt om hva de synes fungerer godt og ikke på skolen, både sosialt og faglig.

Konklusjon: Det er ingen veldig klar praksis på hvilke skjema som brukes til samtaler (det finnes noen maler, men disse bearbeides etter lærers behov, samt at noen bruker andre skjema de trives med å bruke og har brukt tidligere). Det hersker noe usikkerhet blant foreldre og ansatte om innholdet i samtalene er godt nok forankret i L06 og om det er en felles skolepraksis på hva som blir tatt opp i samtalene. Skolen har en felles praksis på at elevsamtaler gjennomføres, og selv om elevene er godt fornøyde med samtalene de har med lærer, hersker det usikkerhet i kollegiet om samtalene har felles skjemainnhold og føringer som sikrer at elevene ved skolen i praksis får samme type samtaler.

Tegn:

- b) Elevene får selv være med og sette seg egne læringsmål

Hva vi så:

Elevene ønsker å være med på å sette seg egne læringsmål, mens lærerne sier "der er vi ikke helt ennå". Foreldregruppa ser ut til i ganske stor grad å mene at dette ikke gjøres, eller de svarer at "de ikke vet" om dette gjøres på spørreskjemaene.

Det finnes også her vilje til å ta tak i dette området og vurdere hva som kan gjennomføres for å få til dette bedre, dette kommer frem i samtaler med lærerne.

Konklusjon: Det er få elever på Hårberg skole som får være med på å sette seg egne læringsmål. Det er et ønske fra elevene om å få gjøre dette, mens lærerne ser at de har potensiale for å bli bedre på dette området.

Kriterium:

Skolen er en lærende organisasjon:

Tegn:

- b) Skolen vurderer regelmessig sin egen vurderingspraksis.

Hva vi så:

Vi møtte et engasjert kollegium og en leder som i stor grad er villig til å endre skolens praksis til det bedre innen vurderingsfeltet. Skolen har satt i gang erfaringsdeling – og har en begynnende tanke på hvordan egenevaluering skal settes mer i system. Det evalueres altså, men det påpekes også at man må bli enda flinkere til å bruke evalueringen til videre utvikling mer strukturert enn i dag.

Konklusjon: Skolen er i gang med å systematisere en regelmessig evaluering av sin egen vurderingspraksis. Det synes som om denne bør systematiseres i enda større grad enn nå, og evalueringen må føre til strukturerte tiltak på skolenivå som følges opp over tid.

10 Ideer til videre arbeid med utviklingsområdene

I en organisasjon i utvikling, og hvor alle involverte er interesserte i fortsatt vekst, vil det alltid være rom for innspill til dette arbeidet. Ut fra det vi har sett, hørt og lest denne uken, vil vi komme med noen tips til det videre arbeidet:

Noen tips til videre arbeid:

- Gå igjennom strukturen av fellestid, og sett av mer tid til evaluering av egen praksis og erfaringsdeling.
- Bli enige om en helhetlig metode for hvordan man former gode og konkrete læringsmål. Dere har lærere som er gode til dette, og litteratur som kan være til hjelp. Det er bare å ta det i bruk og bruke tid på det.
- Fortsett prosessen med å utvikle gode vurderingskriterier som en helhetlig praksis og inkluder elevene i dette arbeidet. Dette vil være til stor hjelp for det videre vurderingsarbeidet.
- Se på flere metoder for egenvurdering og hverandrevurdering/kameratvurdering. Prøv ut og del erfaringer.
- Utvikle varierte metoder for oppsummering av undervisningsøktene. Dette fremmer god læring, og elevene har uttalt at de ønsker dette.
- Begynn arbeidet med å ta med foreldrene i vurderingsarbeidet. De trenger informasjon om hva som foregår på skolen og hva VfL består i. Da kan skole-hjem-samarbeidet knyttes opp mot kompetansemålene og man kan ha en dialog om veien videre mot å nå målene.

11 Rapportering til skoleeier

Skoleeier er representert når rapporten legges frem. Rapporten sendes umiddelbart skolefaglig ansvarlig, som videreformidler til politisk nivå i kommunen.

Innen 6 måneder etter at skolevurderingen har funnet sted, sender rektor en rapport tilbake til skoleeier om hvordan skolene har arbeidet videre med utviklingsområdene sine. Eventuelt kan denne rapporteringen sees i sammenheng med årsmeldingen. Denne rapporten sendes skoleansvarlig for klargjøring til politisk utvalg.

12 Vedlegg

Påstandsskjema for foresatte

Påstand	Helt enig	Delvis enig	Uenig	Vet ikke
Læringsmålene er så presise at de danner utgangspunkt for elevsamtaler og hjem-skolesamtaler				
Elevene får aktivt være med å vurdere sitt eget arbeid				
Elevene får være med å vurdere medelevenes arbeid.				
Elevene får selv være delaktige i å sette vurderingskriterier.				
Elevsamtaler og hjem-skolesamtaler tar utgangspunkt i kompetansemålene i L06				
Elevene får selv være med og sette seg egne læringsmål				
Vi har inntrykk av at personalet og ledelsen har felles forståelse for uttrykkene <ul style="list-style-type: none"> - Kompetansemål - Læringsmål - Vurderingskriterier				
Vi har inntrykk av at skolen regelmessig vurderer sin egen vurderingspraksis.				
Skolen har et system for oppfølging av kartlegging i de skriftlige fagene.				
Skolen har felles praksis for elevsamtaler				

Har elev(er) i

1.-4.kl

5.-7.kl

Påstandsskjema for elever

Påstand	Enig	Litt enig	Uenig	Vet ikke
Jeg vet hva kompetansemål betyr				
Jeg vet hva læringsmål betyr				
Jeg vet hva vurderingskriterier betyr.				
Læringsmålene er synlige i klasserommet				
Læringsmålene formidles muntlig til/i dialog med eleven (Lærere og elever snakker sammen om læringsmålene)				
Undervisningen starter med mål				
Læringsmålene er ryggraden i undervisningen				
Undervisningsøkter/perioder avsluttes med å trekke sammen trådene fra starten				
Elevene får aktivt være med å vurdere sitt eget arbeid				
Elevene får være med å vurdere medelevenes arbeid.				
Elevene får selv være delaktige i å sette vurderingskriterier.				
Elevene får selv være med og sette seg egne læringsmål.				

Jeg går i

1.-4.kl

5.-7.kl

Påstandsskjema for lærere

Påstand	Enig	Litt enig	Uenig	Vet ikke
Personalet og ledelsen har felles forståelse for uttrykkene <ul style="list-style-type: none"> - Kompetansemål - Læringsmål - Vurderingskriterier 				
Skolen vurderer regelmessig egen vurderingspraksis				
Skolen har system for oppfølging av kartlegging i de skriftlige fagene				
Skolen har felles praksis for elevsamtaler				
Ledelsen er pådriver til at vedtak blir gjennomført				
Personalet deler ideer og erfaringer med hverandre				
Læringsmålene er synlige i klasserommet				
Læringsmålene formidles muntlig til/i dialog med eleven				
Undervisningen starter med mål				
Læringsmålene er ryggraden i undervisningen				
Undervisningsøkter/perioder avsluttes med å trekke sammen trådene fra starten				
Læringsmålene er så presise at de kan danne utgangspunkt for elevsamtaler og hjem-skolesamtaler				
Elevne får aktivt være med å vurdere sitt eget arbeid				
Elevne får være med å vurdere medelevenes arbeid				
Elevne får selv være delaktige i å sette vurderingskriterier				
Elevsamtaler og hjem-skolesamtaler tar utgangspunkt i kompetansemålene i L06				

Samtale med elever

SPØRSMÅL	SVAR

Samtaleguide for lærerne

SPØRSMÅL	SVAR

Samtaleark for foresatte (FAU)

Observasjoner (hva så vi)

Samtale med rektor